

Р.А. Бекташова – ага окутуучу,
А.А. Саримсаков - т.и.к., доцент,
Ош технологиялык университети

ЭЛЕКТРОНДУК ОКУТУУНУН ЗАМАНБАП E-LEARNING ЫКМАСЫ

Электрондук окутууну башкарууда Moodle (LMS) системасы колдонулат. Moodle - бул Интернет аркылуу миңдеген окутуучулардын жумушун камсыз кылуу үчүн уюшулган электрондук окутуу.

Негизги сөздөр: E-окутуу, Moodle, Skype, мультимедиа, аткартуу

Р.А. Бекташова - ст. преподаватель,
А.А. Саримсаков – к.т.н., доцент,
Ошский технологический университет

ЭЛЕКТРОННОЕ ОБУЧЕНИЕ ИЛИ E-LEARNING ОБУЧЕНИЕ ЕГО ОТРИЦАТЕЛЬНЫЕ И ПОЛОЖИТЕЛЬНЫЕ СТОРОНЫ

В управления электронного обучения применяется система Moodle (LMS). Moodle используется тысячами преподавателей для обеспечения организованного электронного обучения через Интернет.

Ключевые слова: E-learning, Moodle, Skype, мультимедиа, интерактивность

R.A. Bektashova – senior lecturer,
A.A. Sarimsakov - Ph.D., associate professor,
Osh technological university

E-LEARNING OR E-LEARNING TRAINING ITS NEGATIVE AND POSITIVE SIDES

In management e-learning system is applied Moodle (LMS). Moodle is used by thousands of teachers to ensure an orderly e-learning via the Internet.

Key words: E-learning, Moodle, Skype, multimedia, interactivity

Киришүү. Бүтүндөй дүйнө жүзүндө e-learning деген аталышка ээ болуп калган окутуунун Интернет тармактары аркылуу жүргүзүлгөн электрондук билим азыр дүйнөдө кеңири жайылтылган ыңгайлуу жана натыйжалуулугун далилдеген программа.

Актуалдуулугу: Электрондук окутуу кантип ишке ашат? Билим алуучу алдын окуп чыгууга, карап чыгууга же үгүүгө берилген тапшырмалардын мазмуну менен өздүк компьютерден же кол телефонунан таанышат. Тапшырмаларды аткаруу менен өз билимин өркүндөтөт. Анын билими компьютердеги баалоонун жана каттоонун автоматтык системасы аркылуу калыс бааланат. Учурда электрондук билим берүүнүн электрондук форум, Skype формалары кеңири белгилүү.

Дүйнөдө интернеттин пайда болушу менен адамдардын иш чөйрөлөрүндө жаңы мүмкүнчүлүктөр ачылды. Күндөн күнгө электрондук түзүлүштөр өнүгүп, ал эми интернет тармагы планетанын ар кандай жеринде жеткиликтүү болуп калды.

Арадан эч кандай убакыт өтпөстөн студентке өзү каалаган убакытта өз алдынча билим алуу мүмкүнчүлүгүн тартуу кылган окутуунун аралыктан окутуу формасы колдонула баштады. Башкача айтканда дистанттык же аралыктан окутуунун пайдалуу жактары деп илимпоздор окутуу графигинин ийкемдүүлүгүн, өзүнүн жеке индивидуалдык планына таянып билим алууну, студенттен көз каранды болбогон билимдерди баалоонун объективдүү жолун, окутууда окутуучудан консультация алууну жана билим алуунун мындай жолунун башкаларга караганда арзандыгын өз иликтөөлөрүндө [1] баса белгилешет. Электрондук окутуу – бул азыркы заманбап маалымат технологияларына түздөн-түз байланышкан окутуу болуп саналат. Аралыктан окутууда болсо, билим алуучу менен студент ар кайсы шаарларда, аймактарда жайгашышы мүмкүн. Эгерде окутуучу билим алуучуга тапшырмаларды почта аркылуу жөнөтсө да, анын аракети аралыктан окутууга кирет.

Ошентсе да, кийинки кездерде билим берүүчүлөр да, билим алуучулар да электрондук окутууга ыктап жатышат.

Чындыгында, электрондук окутуунун артыкчылыктары арбын. Электрондук окутууну жер шарынын кайсыл жеринен болбосун, каалаган убакытта, каалаган аймактан колдонуу көп чыгымды, ашкере убакытты талап кылбайт. Ал баарына жеткиликтүү.

Электрондук материалдарды колдонуучулардын эң көп бөлүгүн түзгөн студенттердин да окутуунун салтка айланбаган бул жолу тууралуу пикири көңүл толорлук. Студенттер мындагы убакытты сарамжалдуу пайдалануу, мезгилден артта калбай өсүп-өнүгүүнү, өндүрүшгөн ажыратылбай билим алуу, электрондук курстун мазмунун модулдарга бөлүп окуп-үйрөнүү, так ишпелген критерийлердин негизинде өз билимин баалоо, билим алуунун салыштырмалуу арзандыгы сыяктуу алгылыктуу идеяларга жогору баа беришет [1].

Азыркы тапта бүтүндөй дүйнө жүзүндө e-learning деген аталышка ээ болуп калган окутуунун Интернет тармактары аркылуу жүргүзүлгөн электрондук формасына болгон кызыгуу зор. Электрондук билим азыр дүйнөдө кеңири жайылтылган ыңгайлуу жана натыйжалуулугун далилдеген программа.

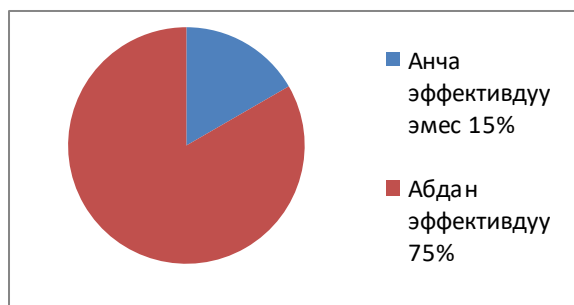
Электрондук билим берүүнүн эң негизги элементтеринин бири болуп тармак аркылуу уюштурулган окуу курстары дагы эсептелет деп айтсак болот. Себеби, окуу процессинин технологиялык системасында ал эң маанилүү орунду ээлейт. Үзгүлтүксүз окутуунун педагогикалык системасы окуу-тарбиялык ишгер, билим алуунун максаты, билимдин мазмуну, окутуучу, студент, технологиялык система, окутуунун ыкмалары, формалары деген сыяктуу элементтер аркылуу ишке ашырылат. Электрондук курстарды окутуунун бардык формаларына пайдаланууга болот - күндүзгү, сырттан окуу жана дистанттык, ал эле эмес жогорку окуу жайына чейинки жана жогорку окуу жайынан кийинки окутууларды жүргүзүүдө пайдаланса болот [2].

Электрондук билимдин оң жактары алыскы аралыкта окутуу мүмкүнчүлүгүн камсыздайт жана электрондук окутуу атайын студенттер үчүн иштелип чыккан окуу программасын эске алуу менен алардын акыл-эс жөндөмдөрүн, окутуу ылдамдыгын эске алуу түзүлөт. Аларды төмөнкүдөй көрсөтсө болот:

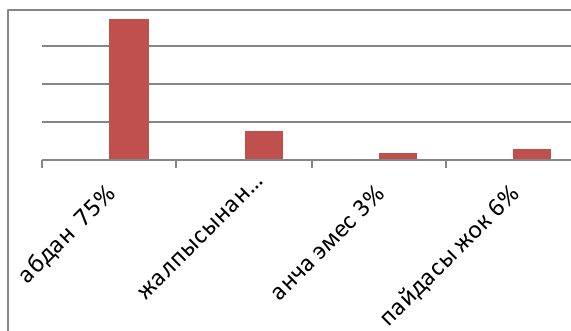
- Окуу процессинин студенттердин убактысына карата түзүлүшү;
- лекциялык, практикалык материалдар жана белгиленген адабияттар менеништөө;
- ызалдын чаиштөө;
- экзамендик сессиялар;
- студенттер менен окутуучулардын иштерин маалымат технологиялары аркылуу бириктирүү;
- электрондук окуу куралдарды пайдалануу менен маалыматты автоматтык түрдө издөө жана каайра иштеп чыгуу, электрондук конспектилерди жүргүзүү;
- студенттин жүргүзгөн иштерин автоматтык түрдө көзөмөлгө алуу;

- автоматташтырылган тесттик көзөмөл;
- мультимедия каражаттарын колдонуу менен окуу материалдарын жеткиликтүү түрдө ишке ашыруу.

Ошондой эле, онлайн окутуу экзамендерди тапшырууда стрессти болтурбоого мүмкүндүк берет же өзүнө башка калган студенттердин иштерин салыштырууда, окуп жаткан аудиторияда психологиялык комфорту жогорулатат. Электрондук билим убакытты үнөмдөйт. Андан тышкары, сабакты баштоо үчүн кайсыл жерде интернет жеткиликтүү болсо кошулуп баштай берет. Студенттер жана окутуучулар окуу жайга бара турган жолго кетирген убактыларын текке кетирбестен өздөрүнүн үйүндө иштей алышат. Электрондук окутууну ишке ашырыш үчүн билим алуучу алдын окуп чыгууга, карап чыгууга же угууга берилген тапшырмалардын мазмуну менен өздүк компьютерден же кол телефонуна таанышат. Тапшырмаларды аткаруу менен өз билимин өркүндөтөт. Анын билими компьютердеги баалоонун жана каттоонун автоматтык системасы аркылуу калыс бааланат. Учурда электрондук билим берүүнүн электрондук форум, Skype формалары кеңири белгилүү деп айтсак болот. Кыргызстан сыяктуу тоолуу өлкөнүн шарттарында электрондук билим берүүнүн орду эбегейсиз. Электрондук окутууда модулдарды түзүү үчүн программалык камсыздоо зарыл. Адатта алар автордук программалар же куралдар деп аталат. Электрондук окутуунун модулдарын жайылтууга жана башкарууга чакырылган программалык камсыздоону окутууну башкаруу системасы деп атайбыз. Мындай борборлоштурулган системада маалымат бир чекиттен көптөгөн башка чекиттерге тарайт. Электрондук окутууга зарыл программалардын басымдуу бөлүгү – Articulate Storyline, Lectora Inspire, Adobe Captivate – негизинен англис тилинде. Электрондук окутууну башкарууда Moodle (LMS) системасы колдонулат. Moodle - бул Интернет аркылуу миңдеген окутуучулардын жумушун камсыз кылуу үчүн уюшулган электрондук окутуу. Мен ушул E-Learning окуу процессинин сабакта пайдаланып жана алардын сапатынан ыктоо максатында студенттер арасында өткөрүлгөн бланктык жана электрондук анкеталардын жыйынтыгын төмөндөгү диаграммалар аркылуу көрсөттүм.

Сүрөт 1. E-Learning инструменттерин сабакта пайдалануунун натыйжалуулугун баалоо

Сүрөт 2. Сабактардын пайдалуулугун баалоо

Адабияттар:

1. А.Алибеков, Электрондуокутуунун артыкчылыктары.
 2. **Абдыкадыров А.С.**, Кадаев С.Б. Электрондуктармак (сеть) аркылуу окутуунун теориялык-методикалык көз караштары
 3. **Сатунина А.Е.** Электронное обучение: плюсы и минусы // Современные проблемы науки и образования. – 2006.
-